

נחלרי נצח

יו"ל ע"י מוסדות ברוסלב / בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גיליון מס' 684
פרשת ויצא תשפ"א

רח"ו	צאת השבת	כניסת השבת	הדלקת נרות
17:52	17:14	16:00	ירושלים
17:49	17:16	16:15	תל-אביב
17:49	17:13	16:06	חיפה
17:48	17:17	16:21	באר שבע

דבר ראש הישיבה

בירור קליפת נוגה - העבודה של כל יהודי

תפילת ערבית היא רשות, בשונה משאר התפילות. וזה בגלל שתיקן אותה יעקב אבינו. מלחמתו של לבן ב"עקודים" וב"נקודים", ולהיכן נעלמו ה"ברודים". ונוגה לה סביב

וכמו שכתוב בפסוקים שם (ל, ט): "ויחמו הצאן אל המקלות ותלדן הצאן עקודים נקודים וטלואים" טלואים זה ברודים. ועוד כתוב שם (לא, ח): "אם כה יאמר נקודים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקודים ואם כה יאמר עקודים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקודים" הכל בעניין העקודים והנקודים. עוד מובא שם (לא, יא-יב) ויאמר אלי מלאך האלקים בחלום יעקב ואומר הנני, ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך". ולכן בכתבי האר"י בעץ חיים יש שערים הנקראים עקודים ונקודים, ושאר העץ חיים זה הכל הולך על ה"ברודים" אפילו שלא כתוב כך בפירושו, הכל זה פירוש על הברודים.

סחורה מתחתית המדד

הרמ"ע מפאנו מביא שאליפז התגלגל באונקלוס הגר, וזה בזכות זה שהוא לא הרג את יעקב. עשו לו זכה להתגלגל שוב ולהתקן, אבל אליפז זכה שיהיה לו תיקון. ואנו אומרים שנים מקרא ואחד תרגום כל ערב שבת, אנו אומרים את "אליפז", כי אונקלוס הגר למעשה בלשון תרגום בירר קליפת נוגה. זו הייתה עבודתו לברר קליפת נוגה, והוא עצמו התברר מהגויים מג' קליפת הטמאות ועלה.

ומובא בחז"ל (תנחומא משפטים ה) מעשה על אונקלוס הגר, שהיה בן אחותו של אדריאנוס קיסר, והוא פחד להתגייר כיון שידע שדודו יתרגז עליו, ולכן שאל אותו "איך אצליח בפרנסה", אמר לו "יש פה מלא אוצרות, תיקח מה שאתה רוצה". השיב לו אונקלוס שהוא רוצה לעבוד בעצמו ולדעת איך מרוויחים כסף, במה מציע לו להשקיע? אמר לו: "תיקח סחורה שהיא בשפל ותשקיע בה ותעלה אותה". הלך אונקלוס לארץ ישראל וישב למד תורה והתגייר. לאחר מכן חזר לדודו אדריאנוס ושאל אותו במה השקיע ואיך הרויח, השיב לו שהתגייר, וכששאל אותו מדוע אמר לו אונקלוס: "אתה אמרת לי ללכת להשקיע במקום הכי שפל, הסתובבתי בין כל האומות ולא מצאתי אומה שפלה כישראל ונדבקתי בהם!..."

אנו רואים שלקדוש ברוך הוא יש את הדרכים שלו איך לתקן את העולם ולעזור לנו לברר את קליפת נגה שזה עיקר עבודתנו בעולם הזה.

ועיקר בניינה ושלמות של לשון הקודש אינו אלא על ידי שמפילין הרע של התרגום ומעלין את הטוב שבתרגום ללשון הקודש, שעל ידי זה נשלם לשון הקודש. ולבן הארמי, שהוא ארמי אובד אבי הנ"ל, רצה לינק מהקדושה על ידי התרגום, ועל כן קרא לו "יגר שהדוּתֵא" (פרשתנו לא מזו); ויעקב היה מעלה את התרגום ללשון הקודש, ועל כן קרא לו "גל-עד" בלשון הקודש" (ליקוטי מוהר"ן תורה י"ט)

כל ביאתו של יעקב לבית לבן הארמי הייתה לברר קליפת נוגה, וזו כל העבודה של יהודי בעולם הזה: לברר קליפת נוגה, להוציא את הטוב שבנוגה מהרע שבנוגה. לבן היה הרע שבנוגה, אבל יעקב ביררו ולכן הוציא ממנו את האמהות ואת השבטים הק', אם לבן לא היה מרמה את יעקב היו שלוש אמהות, וכיון שרימה נהיו ארבע אמהות.

המצבה שעשה יעקב עם לבן היא להורות שאין לו יותר שום קשר עם לבן, כי הוא בירר את קליפת הנוגה והוציא את הטוב ממנו. ועל ידי הבירור של הטוב נולדו י"ב בניו, שנים עשר שבטים קדושים ונעלים שיעקב הצליח להוציא מחוץ. וי"ב השבטים הם כנגד י"ב חודשי השנה, שגם בהם יש ימי חול של בירורים מקליפת נוגה, וכולם צריכים להתכלל בבחינת יעקב שהוא זכה לשלימות.

יתבע את עלבון התורה

ונאמר בחז"ל (ברכות כו:)

שיעקב תיקן תפילת ערבית, שהיא כנגד הגלות, ולכן בהתחלה תפילת ערבית היתה רשות, כי קליפת נוגה היא כנגד הדברים המותרים, שאינם חובה ולא עבירה, והבירור של נוגה הוא בדברים האלו שאינם ממש עבירה ולא ממש מצוה.

ובכלל, כל העניינים שהיו אצל יעקב בחרוך הכל מרמז לדברים עליונים, ומובא בספרים הק' שאיו לו למי שחושב שענייני הצאן של יעקב הם דברי הבאי, וה' יתבע את עלבון התורה, כי כל הצאן שהיה אצל לבן זה הכל היו נשמות ישראל (וכמ"ש בכתבי האר"י), וכל המלחמה שנלחם לבן עם יעקב היתה על העקודים והנקודים, כי עקודים כנגד בית ראשון והנקודים כנגד בית שני, וברודים לא היה ללבן עסק כלל, כי הברודים זה כנגד עולם התיקון, כנגד הבית השלישי.

להזמנות:

02-6289761

052-7679638

ספרו החדש של הרב ח' שמואל שטרן שליט"א

שביל חדש

נפתח אל הלב

שבת אחים גם יחד?!

שנכזבו, הכל מתקנז עליו. כך גם יש את המכה ההפוכה, הקטן המפונק בבית שכל הבית מסתובב סביבו. ועל כל אלה מגיעה בעיית הממרח - הילד האמצעי אשר סובל מכל הכיוונים. יש בתים בהם יש ילד שמכונה "העז השחור" - שכל התקלות של הבית בגללו.

עליו כהורים להשמר מכל משמר מהדברים הללו. להתייחס לכל אחד כאילו הוא בן יחיד, עם כישורונותיו שלו, קשיים משלו, תחביבים משלו, והעיקר - הרצון למצוא את הפינה החמה בלב הוריו ללא צלו של מאן דהו. כשהילד ירגיש שהוא חשוב בעיני הוריו ומעריכים אותו כמו שהוא - הוא ישתדל תדיר למצות את יכולותיו האישיות, ואז גם המחמאות - ולהבדיל ההערות - שיקבל, יהיו אפקטיביות ויכנסו ללב הילד.

הרבה מקרי נטישה של הבית לטובת ספסלי הרחוב רח"ל היו בגלל הבעיות הללו, שהילד לא מצא את מקומו ליד אחיו המוצלחים, או שהיה יותר נמרץ ופעיל יותר מאחיו הממושגמים. כל הסברי הוריו שהם אוהבים אותו באותה מידה נפלו על אזניים ערלות, ליבו לא הרגיש את הדבר הזה, והלב יודע היטב להבחין בין מחמאה מאולצת למחמאה שמגיעה ממקום אוהב באמת.

הנגיד החשוב עשיו הי"ו

בפרשה הקודמת למדנו על הולדתם של התאומים יעקב ועשו, ובפרשה זו אנחנו כבר קוראים על יעקב הצדיק שבורח מפני אחיו הרשע שמאיים ברצח. הרש"ר הירש זיע"א אומר דברים נוקבים, שאלמלא הוא אמר אותם לא היו ניתנים להיאמר. לדבריו, אם יצחק אבינו היה הולך עם עשיו על פי הפסוק "חנוך לנער על פי דרכו" והיה דואג לחינוך מיוחד לעשיו לפי סגנונו השובבני, אם עשיו לא היה נאלץ לשבת בספסל אחד יחד עם יעקב אחיו השקט והמתמיד, יכול היה עשיו לגדול איש עסקים מצליח אשר מחזיק את אחיו יעקב הלמדן וכך שניהם היו נשכרים. אבל כשמאלצים את יעקב ללמוד יחד עם עשו זהו מתכון ידוע לכישלון, וכך יצא לו עשו הרשע.

אין לנו השגה בדברים נצגים מאיתנו, אבל תורה היא וללמוד אנו צריכים, מעשה אבות סימן לבנים. עלינו ללמוד מדבריו על עומק החובה לתת לכל אחד ואחד מבני הבית את מקומו שלו בתוך המרקם המשפחתי, וכך נזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלצינו, אמן.

כמו באומה שלמה, כך גם בכל משפחה. ישנם סוגים שונים של ילדים, ועלינו לגדל כל אחד ביכולותיו מבלי לשבור את המסגרת הכוללת של הבית. ישנה חולשה נפוצה אצל הורים לעשות משוואות והשוואות בין ילדיהם: "למה אתה לא מזדרז כמו אחיך הגדול?", "למה אתה מפוזר כל כך, תראה את מוטי!", "איפה ההתמדה שלך, לא ייתכן שאחיך הצעיר יביא ציונים יפים כל כך לעומתך".

אתגר גדול וחשוב יותר

דבר זה לא רק שלא מועיל אלא מביא לשנאה וקנאה, תחרויות מיותרות, ועיקר הבעיה - איבוד הזהות העצמית של הילד, כשכל הזמן הוא לא מנסה לבדוק את יכולותיו אלא בודק במה הוא יוכל לעקוף את אחיו בשביל לקבל מנת הערכה מהריו.

במקרים רבים, הסוף הטראגי הוא שלדוגת אחיו הוא לא מגיע ואת שלו איבד זה מכבר; הוא נהיה תלוש מכל הכיוונים...

עליו להבין שכל ילד הוא עולם בפני עצמו, אין להשוותו בשום אופן למולד אחיו המוצלח ממנו. אדרבה: ילד שמתמודד עם קשיים אמור להיות אתגר גדול יותר בשבילנו, וכשהוא

משתדל להשקיע לפי כוחותיו, אף אם הוא מגיע בסוף להישגים דלים, הרי השם יתברך אינו מונה דפים אלא שעות, כלומר הערכת המעשה אינה לפי הצלחות אלא לפי הכוחות המושקעים. כשתהיה לנו הכרה בחשיבות המאמצים של כל ילד מבלי לעשות חשבונות מיותרים של תחרות או של מה יאמרו הסובבים, אזי נוכל לחזק את ילדינו ובעיקר להתחיל להחשיב אותם כמו שהם, להעריך את ההשקעות והמאמצים שלהם, וכפועל יוצא - תגובתנו למעשי הילדים יגיעו מהאמת האמיתית והפנימית שלנו והילד יתחבר אליהם.

עליו להבין שילד מרגיש על המחמאה שהוא מקבל על מעשיו אם היא באה ממקום של הערכה או שמא מחוסר ברירה. כך גם בגערה - האם היא מגיעה מתוך אמונה בכוחותיו או מתסכול של ייאוש.

מכות מצרים בבתינו

נרחיב ונפרט: בכל בית יש את "מכת בכורות", הגדול שבבית סובל מחוסר הניסיון של הוריו ומהציפיות

הצטרפו כעת ותקבלו חיים טובים יותר מתאים לכל בני המשפחה

מיוחד למצטרפים כעת:

מסלול 1	מסלול 2	מסלול 3
חודש ראשון	3 חודשים ראשונים	3 חודשים ראשונים
1-1 ₪ בלבד!	1-990 ₪ בלבד!	28 ₪ לחודש בלבד!

הופיע! גליון חודש כסלו

02-623-1218 מוקד מנויים

ניצוצות

יעלו שמים ירדו תהומות

שהסתיים בהטחת האשמות הדדית ובהחלפת בגדים. בהגיעו להיכל הלימוד מאוחר גילה שהחברותא כבר לומד עם מישהו אחר, וכך הוא יושב משומם על מקומו כשאפילו לבכות לה' אין לו כוח, שלא לדבר על ללמוד... למה זה ככה? למה אנחנו חיים הרבה פעמים על דנדה, היי - הופ; למעלה - למטה? הוא כבר היה בטוח שניצח את היצר הרע לשבוע הקרוב לפחות, ופתאום כזו נפילה?

ובדיק זה מה שהראו ליעקב אבינו בחלום. לאחר כאלו טלטולים הראו לו שבדיק ככה זה אמור להיות! מלאכי אלקים עולים ויורדים בו! שמעת פעם על המשפט "ירדה לצורך עליה"? אז שלא תחשוב שזה משפט ניחומים למי שמסכן-נפל, אלא זו דרך החיים. ככה זה הולך וככה זה יילך.

אז מה יוצא ליעקב מזה שהוא יודע את זה, שהוא יודע שהמציאות היא כזו? הרבה מאוד.

לפני שידענו שגלגל חוזר בעולם במהירות מדהימה, כשאנחנו למעלה או בטוחים שלעולם לא ניפול, וכשאנו למטה או מבטיחים לעצמנו שאין סיכוי שנעלה אי פעם. אבל התפקיד שלנו לזכור תמיד: גם כשאני מרחף בעננים אי שם ברקיע השביעי, כשהכל זורם לי על מי מנוחות, אדע שעוד מעט הולכת להגיע ההתרסקות. אתה חושב שכבר ניצחת את היצר לגמרי כמו דוד המלך שאמר 'ולבי חלל בקרבי'? תרגע, תוריד את האף, יש לך עוד דרך ארוכה, זו עלייה זמנית בלבד.

ומאיך, גם כשאני בתחתית הגלגל, מגרד את המדרכה עם האף הנפול, מרגיש 'זיפת' לגמרי, גם אז לא להתייאש, הכל זמני, בעזרת השם עוד יגיעו ימים טובים! ומנסיון: אלו שתי תובנות חשובות מאוד. לגזור ולשמור.

(עפ"י ליקוטי הלכות שילוח הקן ה אות י')

שמת לב שתחילת הפרשה מאוד קיצונית? בתחילה יעקב בורח מאחיו, נמלט על נפשו. אחר כך הוא זוכה לגילוי שכינה מדהים, כמו שדרשו בזוהר הקדוש מהמילים "ויפגע במקום" - שפגע בשכינה הקדושה, אבל אחר כך כל העולם כולו נעשה עליו ככותל אטום כמו שדורשים חז"ל (ב"ר סח, ז), החמה שקעה עליו שלא בעונתה, חושך מצמרר... ואז הוא נרדם ושם אבנים קרות מתחת הראש, ואז הוא שוב זוכה לגילוי אלוקי ולהבטחות מופלגות... מה קורה כאן? אם היינו עוצרים את יעקב ושואלים אותו אם היה נחמד בבריחה מבראש שבע - נראה לי שלא היתה לו תשובה ברורה. מחד - היה פחד גדול, היה אליפז, היה אבנים ופחד מחיות רעות, ומאיך - היה גילוי אלוקי, היתה קפיצת הדרך, היתה הארת פנים. ולמה באמת זה כך?

אבל כל חבריי ששאלתי השבוע את השאלה הזו - חייכו: "מה, אתה לא יודע שככה נראים החיים שלנו?".

חשבתי קצת וראיתי שמבחינתם הם צודקים. בתור עובדי השם - ככה נראים החיים שלהם. לא בכזו מהירות, אבל לא הרבה יותר לאט.

בבוקר הוא קם בלי בעיות, רץ למקוה וחוזר תוך עשר דקות, מתפלל ותיקין וכל השערים פתוחים לפניו אפילו בריקוד של אחר התפילה הוא מרגיש התעלות של שמחת תורה... אחרי התפילה הוא רץ לאכול ארוחת בוקר, וגם שם הוא מרגיש את הבירור של הניצוצות מהנונה כמו שמסביר ראש הישיבה במאמרו המיוחד השבוע, וזהו, כאן זה נגמר.

הוא רק הלך קצת לנוח לפני סדר ראשון, ואז השעון המעורר התקלקל, כשהוא התעורר היה כבר רבע שעה אחרי תשע ורבע, וגם אז לא היה לו כוח לקום. אחרי חמש דקות הכריח את עצמו לקום, ואז הכניס את הרגל הישר לתוך מי הנטילה של מישהו ששכח לרוקן, אירוע

לצעירי הצאן

לברור את הטוב

כל ביאתו של יעקב לבית לבן הארמי היתה לברר קלפת נגה, וזו כל העבודה של יהודי בעולם הזה: לברר קלפת נגה, להוציא את הטוב שבנגה מהרע שבנגה. לבן היה הרע שבנגה, אבל יעקב בררו ולכן הוציא ממנו את האמרות ואת שנים עשר השבטים הקדושים והנעלים...

מתוך מאמר ראש הישיבה

עימי במחיצתי

180 שנה לפטירתו של ה'בת עין', שב"ק י"ב כסליו תשפ"א - תר"א

...

עברו ימים ושנים, וידו של השו"ב ר' משה לייב החלו לרתות והוא פסק ממלאכת השחיטה. עד מהרה גם גבו החל להראות סימני כפיפה, עורו נקמט על בשרו, ולא עבר זמן רב והוא חלה את חוליו האחרון.

אחיו הגאון רבי שמואל הוזעק מצפת הסמוכה לסעוד את אחיו בימי האחרונים, ובי"ג כסליו תר"ל, כשר' משה לייב הרגיש את סימני הגסיסה מתקרבים, קרא לאחיו להתקרב לאזונו. "הריני תוקע לך את כפי" אמר הגוסס בקול חלוש, "שאם יתנו לי רשות מן השמים אבוא לומר לך מה התרחש בדיני בבית דין של מעלה". אולי עשה זאת כתגמול על מסירותו הרבה של רבי שמואל, ואולי סיבה אחרת היתה לו. זאת לא נדע.

אך מה שאנו יודעים הוא, שהשו"ב המנוח קיים את הבטחתו לאחיו הגאון ובא בחלומו לספר לו על מאורעותיו בעולם הנעלם ---

נשמתו של השו"ב הוותיק ניצבה לדין מול שופט כל הארץ, וככל שהיו מצוותיו רבים הרי שלא נמלט מעונש על העוונות. סבל רב סבל הוא בימים הארוכים והמייסרים שעברו עליו בשמי מעל, כשכל רגע נדמה בעיניו כנצח.

אך כעבור שבועיים וחצי גונב לאזניו שראש חודש טבת ממשמש ובא. זיק של תקווה ניצת בעיני נשמתו, והוא פנה אל הממונים בבקשה נחרצת: "בכל ימי חיי הרב הקדוש מאווריטש הייתי מגיע לסעודת הראש חודש

שערך. לא ייתכן שאני נמצא כעת בשמים, קרוב יחסית למקום משכנו של הצדיק, ואינני יכול לצאת מפאת השומרים השחורים שמונעים את צאתי!".

בהגיע הנידון לבית הדין העליון לצדק פסקו שהצדק עם נשמתו של ר' משה לייב וייתנו לה הרשות ללכת ל"טיש" שעורך הצדיק לכבוד ראש חודש.

שני מלאכי חבלה מייראים הובילוהו ממעמקי מקום עונשו הישר אל היכל הקודש של רבי אברהם דוב מאווריטש, שם נפשו נרגעה קמעא מהסבל הרב שבער ושם גם הרגיש קמעא מהעונג רב שמצפה לו לאחר שיסיים את מכסת עונשו.

עוד בעיצומה של הסעודה נלחץ ר' משה לייב מרוגזם של מלאכי החבלה, וניגש אל הצדיק להפריד, באומרו שהמלאכים מחכים לו בחוץ.

"מי ביקש מידך לחזור כלל ועיקר?" תמה הרב מאווריטש, "השאר כאן עמי במחיצתי! לכאן הם לא יכולים להכנס...".

והשו"ב ר' משה לייב נחלץ מעונשו הקשה לאחר זמן קצר, בזכות דבקו האיתנה בצדיקי אמת.

(מקור: ספר "זכרון עז" בישה"ה" ברכת אברהם" ששמע מהרמ"מ מסלונים)

ממה הנך חושב שנעשים רבי? מצבתו של ה'בת עין'

ר' משה לייב הלך ניגב היטב את ידו המלוחלחת בדם בסיניו המוכתם, וניגש שוב בחרדת קודש להשחזת הסכין ולבדיקתה. רק לאחר שהיה בטוח שהסכין חדה וחלקה, נקייה מכל סרך סירכא של פגם ננסי וזעיר, ניגש לעבודת הקודש.

הפועלים הערביים אווזים איתנותו בגרליה של הפרה, וכשר' משה לייב ראה שבעל החיים אזוק היטב ניגש אליו כשבידו הסכין המבריקה, ולפני שהיה סיפק במוחה הבהמי של הפרה להבין מה יארע כאן היתה זו האחרונה כבר מוטלת ללא רוח חיים, בדרך כל הארץ ובדרכה אל פיית אנשי טבריה לכבוד שבת קודש.

בעוד הפועלים עסוקים בניתוח הבהמה ציום בעל הבהמה לתת לר' משה לייב את שכרו על השחיטה כמנהג ישראל, והפועלים הכניסו לכליו את הריאה הימנית, כרגיל.

היום ר' משה לייב לא הולך לביתו בככל יום. אמנם הוא רץ רגע להחליף את בגדיו המוכתמים בדם, אך מיד לאחר מכן מצווה הוא לאשתו למלוח היטב את הריאה, להמתין כדן, ולאחר השטיפה לעשות ממנה מטעמים לכבוד ראש חודש.

נוות הבית לא צריכה הסברים רבים. היא רגילה כבר שכאשר מבתי הכנסיות מסתלסלים פיוטי 'יום כיפור קטן' הרי היא מבשלת ריאת בקר בדחילו ורחימו לאכילת המסובים בסעודת ראש חודש של רבי אברהם דוב מאווריטש, שלימים נודע על שם ספרו 'בת עין'.

כעבור שעה כבר צעד ר' משה לייב בדרכו ל"סעודת ראש חודש" אצל הרב הקדוש, כשידי מחזיקות בסיר המהביל וליבו מתרגש, בככל פעם.

אחיו רבי שמואל הלך, רבה של צפת הסמוכה, סיפר לו רבות על מעלותיו הנשגבות של הצדיק שבא להתגורר בארץ הקודש, אך במיוחד זוכר הוא את התפעלותו של אחיו כשסיפר לו על המחזה שנגלה לעיניו פעם, כשראה את ה'בת עין' מכניס את ידיו לכוורת דבורים ולא מוציאה עד שידו נפוחה ואדומה מנשיכות הדבורים העוקצניות. "לאחר זמן" המשיך רבה של צפת לספר לאחיו, "ניגש אלי הרב הקדוש מאווריטש וביקשני לרפאות את ידו הנפוחה". כידוע, רבי שמואל הלך היה רופא מומחה לבד מגאונותו בתורה. "אמרת לי שאיני יכול לרפאות עד שיאמר ממך קרה לו הדבר. הרה"ק הביט בעיני עמוקות, הבין שראיתי את מעשיו ושאיני תמה על הסיגופים הקשים, והשיב בשאלה: 'וכי ממה הנך חושב שנעשים רבי, מצלחת מרק עם אטריות?' כך ענה לי האווריטשער" שיים רבה של צפת בהתפעלות את סיפורו באזני אחיו, שהוסיף עומק בהבנת גודל הזכות שיש לו בהביאו את הבשר לסעודת ראש חודש אצל הצדיק תמידין כסדרו, עד לפטירתו של הצדיק ב"ב כסליו בשנת תר"א לפ"ק.

שאלה:

האם חובה עלי להבין את התרגום כשאני אומר 'שנים מקרא ואחד תרגום'?

והגר"ח קניבסקי (הליכות חיים תשו"ר רפג) שבדיעבד יוצא בלא להבין (ועל"ש שו"ת יחוה דעת ח"ב סי' לז).

• • •

ובהזדמנות זו:

כתב ה'שולחן ערוך' (או"ח סי' רפה ס"ד) שמצוה מן המובחר לסיים את קריאת שמו"ת לפני הסעודה בבוקר, ואם לא הספיק יכול להשלים עד מנחה של שבת. הסיבה שרק עד מנחה היא בגלל שבמנחה מתחילים כבר לקרוא בתורה את הפרשה הבאה ובעצם זה כבר לא "עם הציבור".

השולחן ערוך (שם) מביא עוד שני שיטות בזה, שלדעתם אפשר להשלים עד יום רביעי (לא כולל) או עד שמחת תורה, אך יש לשים לב שהדעות האלו הובאו ל"ש אומרים" בלבד, ובפשטות אין דעת השולחן ערוך לפסוק כדבריהם ('סתם' ו'יש' הלכה כסתם). ולכן יש להזדרז מאוד לגמור קודם קריאת התורה של מנחה. והקורא שמו"ת כהלכתם מאריכים לו ימיו ושנותיו (ברכות ח:).

תשובה: לכתחילה ודאי צריך להבין, הרי זו כל המטרה של קריאת שמו"ת! ואף בדיעבד יש אומרים שאינו יוצא אם מבין, אך יש אומרים שבדיעבד יוצא.

החבדב:

בכל הפוסקים שדנו על הנושא כתבו שמצוות 'שנים מקרא ואחד תרגום' איננה חוק בלא סיבה, אלא המטרה היא כדי להבין את דברי התורה (ראה לדוגמה רבינו יונה בספר היראה בסופו ד"ה הנה כל), ולכן לכתחילה ודאי חייבים להבין את התרגום. ובספרי המוסר האריכו בזה.

ולענין בדיעבד: דעת החפ"ן חיים (ליקוטי אמרים ריש פ"ה, מכתבי הח"ח סי' יח) והגר"ש אלישיב (סוכת חיים שמו"ת עמ' עט-פ) שאדם שלא מבין את האונקלוס לא יצא ידי חובת שנים מקרא ואחד תרגום, וכן יש שהוכיחו מדברי הרדב"ז (שו"ת ח"ג סי' תכה (תתסז), ע"ש).

והגר"נ קרליץ (חוט שני שבת סו"פ פ"ב סק"ד) הסתפק בדיון זה.

אמנם דעת הגר"ש אויערבאך (הליכות שלמה תפלה פ"ב סקמ"ח) והגר"מ שטרנבוך (סוכת חיים עמ' פז)

ניצוץ לשבת

מחבר גיליון 'ניצוץ', מגזין הלב לכל המשפחה

ג'י פי אס רוחני

לכיוונים טובים. זה הכוח של כל הצדיקים האמיתיים, למשוך אותנו אל הטוב.

אם כן, יש שני דברים להם זקוק האדם בכדי להתעלות: צדיק וחברים טובים.

ובמיילים של חכמינו ז"ל: עשה לך רב וקנה לך חבר (אבות א, ו). אם שניהם מצויים, יש סיכוי להינצל מהנפילות, ואדרבה, יהיו עליות. אם יש לך חברה טובה ורב צדיק, אתה תתחיל לעשות שינוי. זה לא יהיה סתם שינוי, אלא שינוי שימשוך אותך ויגייס את לבך.

אם כך, מדוע איננו נדבקים לצדיקים? מדוע איננו עוזבים את החברה הלא טובה שלנו? הכול בגלל האגו! בגלל הגאווה, האדם אינו מוכן לקבל חברה טובה ואינו מוכן לקבל השפעה של צדיק. זה

מה שעוצר אותנו. מהו הצדיק? הצדיק הוא מורה דרך שמראה לך את הדרך הנכונה, הדרך ללא טעויות. אי אפשר להגיע לבד לדרך הנכונה. אתה חייב משהו שיווה לך דרך חיים. כפי שאינך יכול ללמוד נהיגה לבדך ואתה חייב מורה נהיגה, כך אתה חייב מורה נהיגה לחיים. אם אין לך ג'י פי אס רוחני, לא תגיע למקום הנכון!

(הרה"ח ר' שמואל שטרן, מגזין 'ניצוץ' תש"ת פ"ב)

כמו שיש כוח שמושך לדברים הלא-טובים, כך יש כוח המושך לכיוון השני

ולם מכירים את חכמי חלם. אחת המעשיות המסופרות עליהם היא כך: ליד העיר חלם היה הר שהפריע לתושבי העיר להרחיב את עירם. ישבו חכמי חלם שבעה ימים ושבעה לילות וחשבו איך

להסתדר עם ההר, ולבסוף הם החליטו לדחוף אותו! באו תושבי העיר, הסירו את מעיליהם, והחלו לדחוף... הם דחפו ודחפו, ובינתיים באו גנבים וגנבו את מעיליהם. אחרי זמן רצו אנשי חלם לבדוק לאיזה מרחק הם הצליחו לדחוף את ההר. כאשר הסתכלו לאחור ולא ראו את מעיליהם, אמרו בגאווה: סימן שכבר דחפנו הרבה!

הרמב"ם אומר בהלכות דעות (ו, א), שאדם צריך לחפש לו חברים טובים, כי מטבעו הוא נמשך בדעותיו אחרי חבריו ונדבק במנהגיהם. אם אדם מתנתק מהחברים הלא טובים, אדם מתחיל קצת לקבל כוח להשתנות.

עוד נקודה שחשוב מאוד לדעת אותה: כמו שיש כוח שמושך לדברים הלא טובים, כך יש כוח המושך לכיוון השני, לדברים הטובים, לדברים שיגרמו לאדם לתוצאות טובות. 'הכוח המושך', כך אומר רבינו הקדוש, הוא הצדיק. **אם אתה קשור לצדיק, הוא ימשוך אותך**

פתגם השבוע

רבי נחמן מברסלב זצ"ל אומר, שחינוך הילדים צריך להיות ברצינות ולא מתוך שעשועים של שטות והבל

(ע"פ שיחות הר"ן ג"ט)

הצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עמיא שליט"א

מל משה בן בת שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

הצלחת משפחת אוקן

הצלחת משפחת שרון

הצלחת משפחת שילר

נס"ח נ"ח

סטודיו טאטע

סטודיו ליצירה יהודית

יצוב נרפי | צילום ילדים ומשפחות | מתנות ומזכרות |

tate.odell@gmail.com | 054.844.1858

זיכרונות ברסלב בעיירה ההיסטורית

לספר לדורות הבאים. הבית שנתרם והתמונה הישנה

הראשונה נותרה העיירה מאגר של מסורת יהודית.

ידוע כי לאחר המלחמה, בשנת התר"פ, הקהילה היהודית בברסלב הייתה במצוקה נוראית, עד כדי שלא יכלה להרשות לעצמה לתמוך כלכלית ברב שלה. אי לכך החליטו יהודי העיירה למנות את תושב המקום רבי משה יענקל' רבינוביץ צ"ל לרב העיר. רבי משה יענקל' התגורר בדיוק במקום שבו עמד בעבר ביתו של רבי נחמן מברסלב, 'הבית השרוף', ושם הוא מילא את תפקידיו כרב העיר ברסלב קרוב לחמישים שנה.

רבי משה יענקל' רבינוביץ צ"ל היה מאנשי שלומינו דחסידי ברסלב והתגורר בעיירה כל חייו, ובזכותו החיים היהודיים בברסלב המשיכו להתקיים ולפרוח למשך למעלה מ-50 שנה, עד לשואה האיומה שהחריבה את העיירה היהודית לחלוטין.

תמונה אחת היסטורית

לפני כשלוש שנים נחשפה תמונה היסטורית מלפני כ-120 שנה מהעיר ברסלב, בה נראה ביתו ובית מדרשו של רבינו הק' בעיירה ברסלב. התמונה מרגשת במיוחד מאחר והיא ממחישה את המציאות והוויו החיים היהודיים בכל עוזם. התמונה צולמה בשנת תרס"א, ונמצאה בארכיון 'קוזיוק' באוקראינה, ונראה בה הרחוב המרכזי שבו התקיים השוק של העיירה, ובו התגורר רבינו הקדוש.

הבית הנראה בתמונה הוא הבית אותו קיבל רבינו הקדוש מהקהילה היהודית המקומית לאחר שעבר להתגורר בעיירה. בית המגורים ממוקם ליד בית מדרש 'בשט' ומשקיף על הרחוב המוביל לכיכר השוק. לאחר שנים ביתו של רבינו נשרף, ומיד לאחר מכן הוא עבר להתגורר באומן, שם הסתלק לבית עולמו. בשנת תקע"ד בנו תלמידיו של רביה"ק בית מדרש משלהם שנקרא "בית המדרש החדש" בדיוק במקום בו היה 'הבית השרוף'.

בקרוב יוקם בעיירה ברסלב שבאוקראינה מוזיאון יהודי שייתן הצצה נדירה לחיים היהודיים בעיירה, מאז תקופת רבי נחמן מברסלב ועד לאחר השואה האיומה. במוזיאון יוקדש חדר נכבד שינציח את ההיסטוריה העשירה של חסידות ברסלב.

הבית בו התגוררו החסידים

ראשי הקהילה היהודית הקיימת כיום בעיירה ברסלב מספרים כי במוזיאון, שיהיה סמוך לקברו של מוהרנ"ת מברסלב זי"ע, יוצגו כתבים עתיקים, ספרים, תפילין עתיקות ומצורי יודאיקה שונים שנאספו ונאגרו במשך שנים ארוכות.

הבית שבו יוקם המוזיאון נתרם על ידי משפחה מישראל. בבית

העתיק התגוררה אחת מבנות המשפחה, שנפטרה לפני שנים אחדות לאחר שנותרה עריית. הקהילה היהודית תמכה באישה במשך שנים ארוכות ואף דאגו לקבורתה, וכאות תודה תרמו בני המשפחה את הבית לקהילה לצורך הקמת המוזיאון.

הבית שבו התגוררה האישה נשאר מהתקופה בה התגוררו בו חסידי ברסלב. בבית ישנו תנור עתיק של אפיית מצות מהתקופות ההם, ומעולם לא נעשו בו שיפוצים מודרניים ששינו את פניו. לדברי העוסקים בדבר, הבית יישאר כמות שהוא, וכדי להכשירו למוזיאון יעשו בו שיפורים מינימליים, יחזקו את חלונות הבית וירעננו את חלק החיצוני של המבנה.

ערב מלחמת העולם הראשונה חיו בעיירה ברסלב יותר מ-6,000 יהודים. הקהילה הכילה בית כנסת אחד גדול, שבו התכנסו אנשי מלאכת יד פשוטים, ושישה בתי תפילה נוספים של חסידות שונות. היהודים, שהיו יותר ממחצית אוכלוסיית ברסלב בתקופה זו, עסקו כמעט כולם בתחום המסחרי והתעשייתי.

סיפורם של יהודי העיר

שמירת המסורת היהודית באותם הימים הייתה צורך פנימי עמוק של כל היהודים. הנקודה היהודית עוד לא התכסתה בשכבות עבות של פחד על ידי הקומוניסטים ומסייעיהם, והחיים היהודיים התנהלו על מי מנוחות ומתוך גרש פנימי.

המתנגדים לתנועת חסידות ברסלב וגם חסידי ברסלב חיו בשלום זה עם זה, ופעלו ביחד נגד ההתבוללות שהחלה לפרוץ באותה העת. לפני פרוץ מלחמת העולם